

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_32_INOVACE_05_Rozšiřování, krácení zlomku,
zlomek v základním tvaru_01

Autor: Růžena Krupičková

Škola: Základní škola Slušovice, okres Zlín,
příspěvková organizace

Název projektu: Zkvalitnění ICT ve slušovské škole

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.2400

Anotace

Materiál (DUM – digitální učební materiál) může být využíván pro práci na interaktivní tabuli i jako prezentace (práce s dataprojektorem).

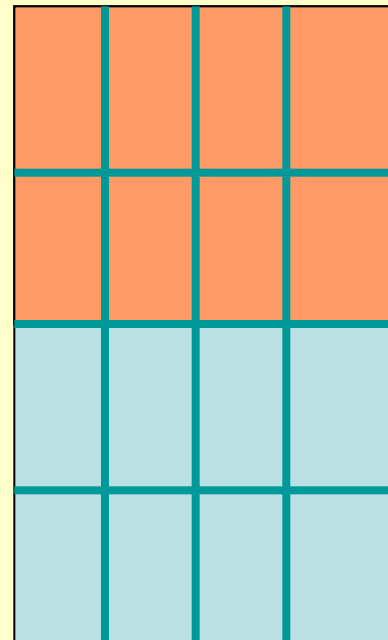
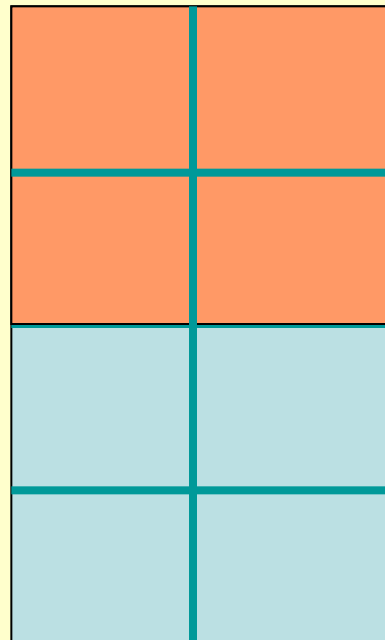
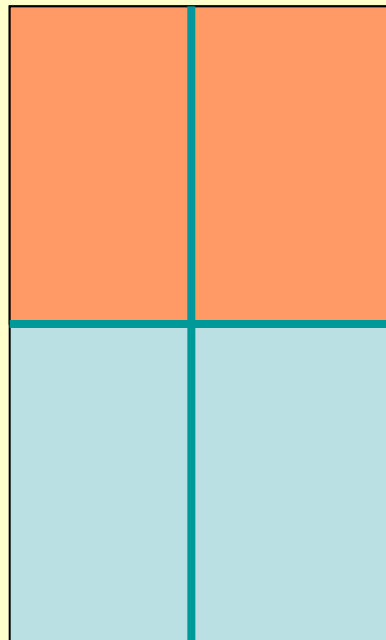
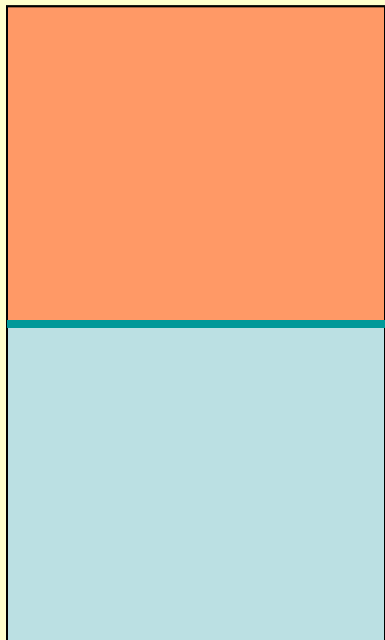
Je součástí tematického okruhu Číslo a proměnná – 7. ročník tematického celku ZLOMKY v 7. ročníku aritmetiky – krácení zlomků, rozšiřování zlomků, zlomek v základním tvaru.

Materiál slouží jako metodický průvodce k vyvození tohoto učiva. Jeden snímek prověřuje získané znalosti a dovednosti uvedeného učiva.

Podkladem pro tvorbu materiálu byla učebnice: Z. Rosecká, V. Čuhajová, J. Růžička: Aritmetika učebnice pro 7. ročník, učitelské nakladatelství Nová škola, nám. SNP 9, Brno, 1998.

Vytvořeno 31. 7. 2011

Sleduj pozorně obrázky a zlomky. Řekni, co jsi vypočetl.

$$\frac{1}{2} = \frac{2}{4} = \frac{4}{8} = \frac{8}{16}$$

$$\frac{1}{2} = \frac{2}{4} = \frac{4}{8} = \frac{8}{16}$$

Co tedy
znamená rozšířit
zlomek?

$$\frac{1}{2} \xrightarrow{\times 8} \frac{8}{16}$$

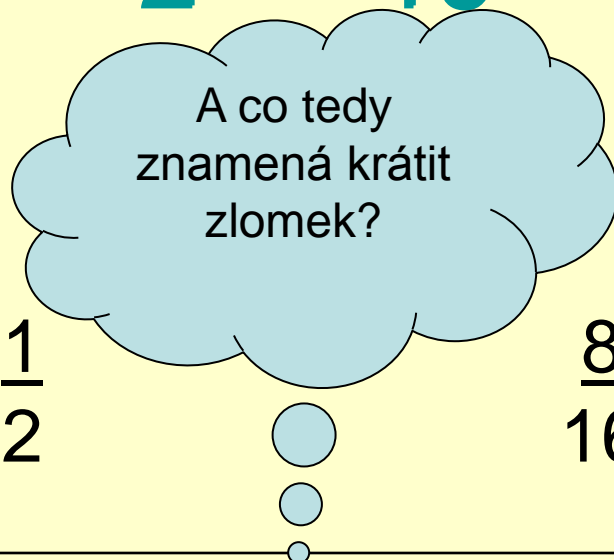
$$\frac{2}{4} \xrightarrow{\times 4} \frac{8}{16}$$

Rozšiřovat zlomek znamená násobit čitatele i jmenovatele zlomku stejným číslem, různým od nuly.

$$\frac{3}{4} = \frac{3 \times 5}{4 \times 5} = \frac{15}{20}$$

$$\frac{2}{3} = \frac{2 \times 8}{3 \times 8} = \frac{16}{24}$$

$$\frac{2}{4} = \frac{1}{2} = \frac{8}{16} = \frac{2}{4}$$

$$\frac{2}{4} \xrightarrow{:2} \quad \frac{1}{2}$$

$$\frac{8}{16} \xrightarrow{:4} \quad \frac{2}{4}$$

Krátit zlomek znamená dělit čitatele i jmenovatele zlomku stejným číslem, různým od nuly.

$$\frac{8}{16} = \frac{8:4}{16:4} = \frac{2}{4}$$

$$\frac{25}{60} = \frac{25:5}{60:5} = \frac{5}{12}$$

Poznáš zlomek v základním tvaru? O kterém z uvedených dvou zlomků si myslíš, že je v základním tvaru?

$$\frac{3}{6} \quad \text{nebo} \quad \frac{4}{5}$$

$\frac{4}{5}$

je v základním tvaru, protože 4 a 5 jsou čísla nesoudělná, tzn. že tyto čísla nelze dělit žádným společným číslem (nelze krátit)

$$\frac{3}{6}$$

Můžeme krátit.
Jakým číslem?

$$\frac{\underline{3}:3}{6:3} = \frac{1}{2}$$

zlomek v
základním tvaru

Zlomek, jehož čísel i jmenovatel jsou čísla nesoudělná – nelze je dále krátit – se nazývá zlomek v základním tvaru.

Nyní si krátkým testem vyzkoušej teoretické znalosti o krácení, dělení zlomku a zlomku v základním tvaru a potom tě zcela určitě tvůj učitel zahrne spoustou příkladů na procvičení.

SHRNUTÍ UČIVA. Klikem na bublinu urči správnou odpověď. Pokud bude správně, tak zmizí chybné odpovědi, když ne, tak zkus znovu.

Rozšířit zlomek znamená

násobit čitatele určeným číslem

dělit čitatele i jmenovatele stejným číslem

násobit čitatele i jmenovatele stejným číslem

násobit čitatele i jmenovatele stejným číslem

Krátit zlomek znamená

dělit čitatele i jmenovatele stejným číslem

dělit čitatele daným číslem

čítatel je menší než jmenovatel

Ve zlomku v základním tvaru jsou

čítatel a jmenovatel soudělná čísla

čítatel a jmenovatel nesoudělná čísla